

De « annexionistische » politiek van België tussen 1915 en 1919

Marc Vancraenbroeck

In de catalogus van de firma Shulman^h (Nederland) voor de verkoop van 19 en 20 april 1999 werd een medaille aangeboden, onder het nummer 1461, als volgt voorgesteld: 1919 – Spotpenning op de Belgische annexionisten.
Ziehier deze medaille ontworpen door VOET Jr:

VZ/ In het veld, omringd door een reliëfboord gevormd door strepen en punten, een tekst tussen rozetten, harten en arabesken: 1914/IN NEDERLAND/WAREN GEHUISVEST/1.056.000/BELGEN

KZ/ In het veld, omringd door dezelfde reliëfboord, tussen rozetten en arabesken: 1919/HUN DANKBAARHEID/KENT GEEN GRENZEN
Onderaan, de initialen (?) van de medailleur EQV.

1919, — , 41 mm, zilver.

Deze medaille, met dubbelzinnige betekenis als men de gebeurtenissen die het slaan voorafgingen en die de woede van de Nederlanders veroorzaakte, heeft mij aangezet op te sporen wat deze wrange uitval had kunnen veroorzaken.

*
* *

Op 19 april 1839 werd in Londen, onder hoog toezicht van Frankrijk, Engeland, Pruisen, Rusland en Oostenrijk, het Verdrag der XXIV artikels ondertekend: het erkende de onafhankelijkheid van België, maar dit verloor het Duitse deel van Luxemburg evenals het Limburgs grondgebied gelegen langs de rechteroever van de Maas, Maastricht inbegrepen (zie betreffend dit onderwerp de medaille van Constantin Jehotte). Dezelfde dag werd tussen België en Nederland een verdrag ondertekend waardoor deze borg stonden voor de vrijheid van het scheepsverkeer op de Schelde, in ruil voor een tolgeld dat in 1863 zou « teruggekocht » worden voor de som van 17,142 gulden. (Zie betreffend dit onderwerp de medaille van Leopold Wiener en deze van Alexandre Geefs)

Deze inkrimping van grondgebied werd niet erg gewaardeerd door talrijke aanhangers van de ongeschondenheid van het nationale grondgebied.

Dus was het niet te verwonderen dat reeds voor de oorlog van 1914-1918 en vooral tijdens deze, op instigatie van nationalistten, vooral Luxemburgse, eisen voor annexatie van het Groot Hertogdom Luxemburg te voorschijn kwamen.

Een van de leiders van deze eisen was Pierre NOTHOMB¹ die, door diverse werken en acties in het kader van de Belgische regering, teruggetrokken in Le Havre, deze annexatie aanpreekt. Hij had het « Comité de politique nationale » gesticht en was druk bezig in de Groothertogelijke milieus van België, Frankrijk en zelfs de Verenigde Staten². Hij werd aangemoedigd in zijn acties door Frankrijk dat niet erg de manier apprecieerde waarop het Groot Hertogdom Luxemburg zich in 1914 had laten bezetten, zonder weerstand te bieden aan de vijand³. Frankrijk overwoog een annexatie na de oorlog, hetgeen reacties tot gevolg had in België.

Vanaf 15 januari 1915 uitte België zijn eisen, in geval van zege van de Geallieerden:

« Vijf van onze kantons geannexeerd aan Pruisen in 1815, twee Belgische provincies verbreekt in 1839 (Limburg en Luxemburg) bevestigen langs deze zijde de handhaving van de verdragen van 1815 tegenover ons⁴ ... In geval van zege van de Geallieerden, zullen de rechten van België herleven en geen enkele macht zal de wettigheid van onze eis betwisten en de noodzaak eraan te voldoen ». (*Nota van de politieke leiding van januari 1915*).

De drie betrokken grondgebieden waren gespreid langs de oostgrens van België: het hertogdom Limburg in het Noorden, het Groot Hertogdom Luxemburg in het Zuiden, en de vijf districten van het Rijnlands Pruisen in het midden (van Zuid naar Noord: het arrondissement Bitburg, het kanton St Vith en deze van Malmedy, Eupen, Schleiden en Cronenburg).

De ideeën [van de Belgische eisen] werden vastgesteld in een interne nota opgesteld in het vooruitzicht van de Ministerraad van 15 april 1915. Het algemeen doel was om uit het verdrag van 1839 de overblijfsels te doen verdwijnen van het « streven der reactionairen » van 1815:

« Ons ideaal is het België van het Congres [van Wenen] te doen herleven, het weer te plaatsen in de grenzen van zijn nationaliteiten. In 1815 bestond België buiten zijn actueel grondgebied uit het Groot Hertogdom Luxemburg, de zes districten die gespreid zijn van het Groot Hertogdom tot Limburg, en ten slotte Nederlands Limburg, Maastricht met 51 stadjes en dorpen zo geheten van de generaliteit ... » (Generaliteit = oude financiële indeling).

¹ NOTHOMB, Pierre, baron (1887-1966), advocaat, senator. Dichter, volgeling van Francis Jammes, was hij de auteur van een twaalfstal poëziebundels. Tijdens de oorlog 1914-1918 was hij auteur van propagandistische literatuur, als essayist heeft hij talrijke historische studies gepubliceerd. Als romancier had hij belangstelling voor de geschiedenis, maar ook voor het lot van personages. Tijdens de Eerste Wereldoorlog bezielde hij « le Mouvement pour une Grande Belgique » dat in 1919 « Comité de politique nationale » werd. Hij was hoofd van de « Jeunesses Nationales » en werd katholiek senator in 1965. Hij was lid van de « Académie de Langue et de Littérature française » (1945). Hij was de vader van Charles-Ferdinand Nothomb, oud-voorzitter van de P.S.C. (nu C.D.H.) – *Le Nouveau Dictionnaire des Belges*, Brussel, 1992.

² Zie, in bijlage, een postkaart verspreid door het « Comité de politique nationale » die de territoriale eisen van de beweging voorstelde.

³ Had Raymond POINCARÉ, president van de Franse Republiek van 1913 tot 1920, niet verklaard op 22 januari 1915 : « Dit land heeft zijn plicht niet gedaan en verdient niet in zijn huidige toestand gehandhaafd te worden ».

⁴ De Belgische regering verwijst naar 1815 ; maar zoals men weet had België in dat jaar geen enkel juridisch bestaan en de onderhandelaars van het Verdrag van Wenen hadden gewoon de grenzen van het nieuw koninkrijk der Nederlanden afgebakend.

Wij zouden de intrekking van onze politieke minorisatie wensen en, door het afschaffen van deze verplichte neutraliteit [zoals deze voorkwam in het verdrag van 1839], het verkrijgen van de soevereine rechten die toebehoren aan al onze burenen.

In het begin waren onze eisen bescheiden. Op 15 juli 1916 riep baron Beyens voor de eerste maal de herziening van de Verdragen van 1839 op, en elke annexionistische gedachte ten opzichte van Nederland werd uitgesloten.

Op 26 juli 1917 maakte onze minister van Buitenlandse Zaken bij de Geallieerde Conferentie van Parijs bekend dat het onze wil was de Verdragen van 1839 te herzien.

Op 22 november 1918 nam de Belgische regering nota van het feit dat Nederland de doortocht van de zich terugtrekkende en gewapende Duitse troepen doorheen Limburg toegelaten had. Langzamerhand ontstond een vijandig gevoel tegenover Nederland dat, waarborg voor onze neutraliteit, neutraal gebleven was, maar de terugtocht van de gewapende Duitse troepen toegelaten had op zijn grondgebied en uiteindelijk aan de Keizer asiel verleend had.

In 1919 en 1920 volgden verscheidene vergaderingen elkaar op, waarin men poogde te onderhandelen over een belgo-nederlands verdrag om de betwiste problemen te regelen. De publicatie van een geheim voorontwerp van een verdrag door Pierre Nothomb in het door hem opgerichte « Bulletin de Politique Nationale » sloeg in als een bom. Deze publicatie was het begin van een intense anti-Hollandse campagne die de Nederlanders niet passief lieten. Op het einde werd van het verdrag afgezien. In 1925 werd een verdrag ondertekend dat door de Nederlandse Kamers niet geratificeerd werd. Na de oorlog van 1940 waren de zaken geluwd.

Maar in 1919 was de woede van de Nederlanders reeds groot. De voorgestelde medaille is er een voorbeeld van. Zij beschuldigt de Belgen die tijdens de eerste maanden van de oorlog een onthaal vonden, « ten getale van 1.056.000 in Nederland (vooral kinderen) » hen te danken « zonder grenzen », zo ironisch zinspelend op de « hoop » o.a. Nederlands Limburg te herwinnen. Behalve burgers waren 32.000 Belgische soldaten, waaronder de schilder Rik Wouters, geïnterneerd in Nederland.

*
* *

Men weet wat er, bij het Verdrag van Versailles, van al deze annexionistische ideeën terecht gekomen is: België kreeg het grondgebied van Moresnet terug, evenals de kantons Eupen, Malmedy en St Vith en de totale vrijheid van de scheepvaart op de Schelde.

Maar in Duitsland achtten sommigen dat er « territoriumdiefstal » gebeurd was en beschouwden de volksraadpleging door het Belgisch bezettingsleger georganiseerd, krachtens het Verdrag van Versailles, als een « grap ». 10 januari 1920, dag waarop het Verdrag van Versailles van kracht werd, is de datum waarop België in het bezit kwam van de kantons Eupen – Malmedy; hoewel later een volksraadpleging plaats had gehad⁵, werd de Belgische nationaliteit van rechtswege verworven door de Duitse staatsburgers die op dit grondgebied gevestigd waren op 1 augustus 1914 (art. 34 en volgende van het Verdrag van Versailles).

⁵ De volksraadpleging, voor of tegen de aansluiting bij België duurde ongeveer drie jaar. Op 23 juli 1923 werden de registers, waarin de inwoners hun keuze moesten uitdrukken, gesloten. 271 inwoners op de 33.276, die het recht hadden hun mening te uiten, wensten Duitsers te blijven (209 in het kanton Eupen en 62 in het kanton Malmedy). Dit resultaat werd aanvaard door de Liga van de Naties.

Karl GOETZ drukte de Duitse ontstemming uit in een gegoten bronzen medaille van 60 mm; exemplaren van 36 mm werden in zilver geslagen.

VZ/ Langs de rand: BELGIEN'S RAUBZUG 1920

In het veld : een treurwilg en de klauw van de Belgische leeuw die de grenspalen, waarop MAL/MEDY en EU/PEN, afrukt.

Boven de poot van de leeuw: 20 SEPT.

KZ/ Langs de rand: NACH DEM SIEG

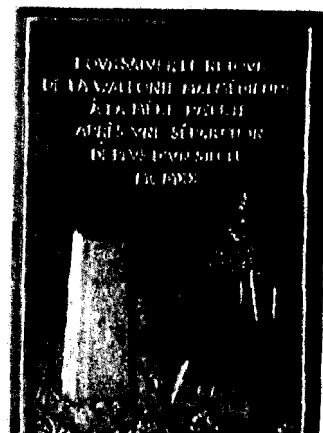
In het veld : een driehoofdige arend die in zijn klauwen een zwaard houdt, « schijt » op een perkament waarop: SELBST BE/STIMMUNG'S DER VÖLKER rechts, een fles met een etiket waarop: FRIEDEN/ESSENZ. In de lucht zweven dampen van « benzine ».

In de afsnede: de initialen K – G

1920, — , 60 mm, gegoten brons (ook in zilver 36 mm). In de rand: K.G.

*

Daarentegen was men langs Belgische zijde tevreden en Paul Wissaert, deed in zijn atelier, in augustus 1921, een plaquette slaan die de terugkeer van Malmedy naar het kerkelijk prinsdom Stavelot begroette.

VZ/ Links, zittend op een rots, België, dat gekleed met een kapotjas en geschoeid met militaire rijglaarzen, en met helm op hoofd, het wapenschild van Malmedy op een schild vastmaakt⁶.

Boven, twee data: links, 1815; rechts, 1920⁷.

Handtekening van de medailleur, links beneden, + 1921

KZ/ Boven een gebroken grensmaal, op het bovenste deel dat in het gras ligt en een P (*Pruisen*) draagt, leest men: POVR SALVER LE RETOVR/DE LA WALLONIE MAL-MÉDIENNE/À LA MÈRE PATRIE/APRÈS VNE SÉPARATION/DE PLVS D'VN SIÈCLE/MCMXX

Op de achtergrond, rechts, drie bomen.

Monogram van de medailleur, links beneden.

1921, Wissaert, 70 x 46 mm, zilver en brons (LEF 3170)⁸.

Bibliografie : BALACE, Francis et alii, *Pierre Nothomb et le nationalisme belge*
Colloquium door de *Académie Luxembourgeoise* te
Pont d'Oye op 11 september 1976 georganiseerd,
Aarlen, 1980.

CALMES, Christian, *1914 – 1919, Le Luxembourg au centre de l'annexionisme Belge*, Luxemburg, 1976.

de ROODT, Evelyne, *Oorlogsgasten. Vluchtelingen en krijgsgevangenen in Nederland tijdens de Eerste Wereldoorlog*, Zaltbommel, 2000.

DOEPGEN, Heinz, *Die Abtretung des Gebieten von Eupen-Malmedy an Belgien im Jahre 1920*, Bonn, 1966.

KIENAST, Gunter W., *The medals of Karl Goetz*, Cleveland (Ohio), 1967.

VAN WERVEKE, P., *Eupen et Malmédy dans l'unité belge*, Brussel, 1922.

*

Dank aan Olivia RIGON, voor haar vertaling, en aan Emmanuel VAN DORPE, voor de foto's

⁶ Het wapenschild van Malmedy (een griffioen) sluit zo aan op het wapenschild van Stavelot (in het rechterkanton van het hoofd, een wolf) en dit van Logne (een Gorgonenh hoofd, in het punt). Het wapenschild zoals hier afgebeeld werd vanaf de XVIIe eeuw door de prins – abten van Stavelot op hun zegel of persoonlijk schild toegevoegd. (SERVAIS, Max, *Armorial des Provinces et des Communes de Belgique*, p. 341, Brussel, 1955)

⁷ Zie nota 5.

⁸ In juli van hetzelfde jaar had Wissaert een plaquette van 100 x 68 mm ontworpen, waarop een naakte jonge vrouw, links zittend op een rots, het wapenschild van Malmedy op het schild vastmaakte. Een tekst, voor het rechterbeen van de jonge vrouw, vermeldde: *Etude/pour la plaquette/commémorant/la réunion/de Malmédy/ à la Belgique* (LEF 3169). Galvanoplastiek plaat. Zilver en brons.

BELGES !

POUR QUE LA BELGIQUE
SOIT FORTE ET PROSPÈRE,

Il faut :

Un Escaut libre jusqu'à la mer,
Un Limbourg libéré,
Une influence belge en Rhé-
nanie,
Un Luxembourg affranchi de
toute ingérence étrangère.

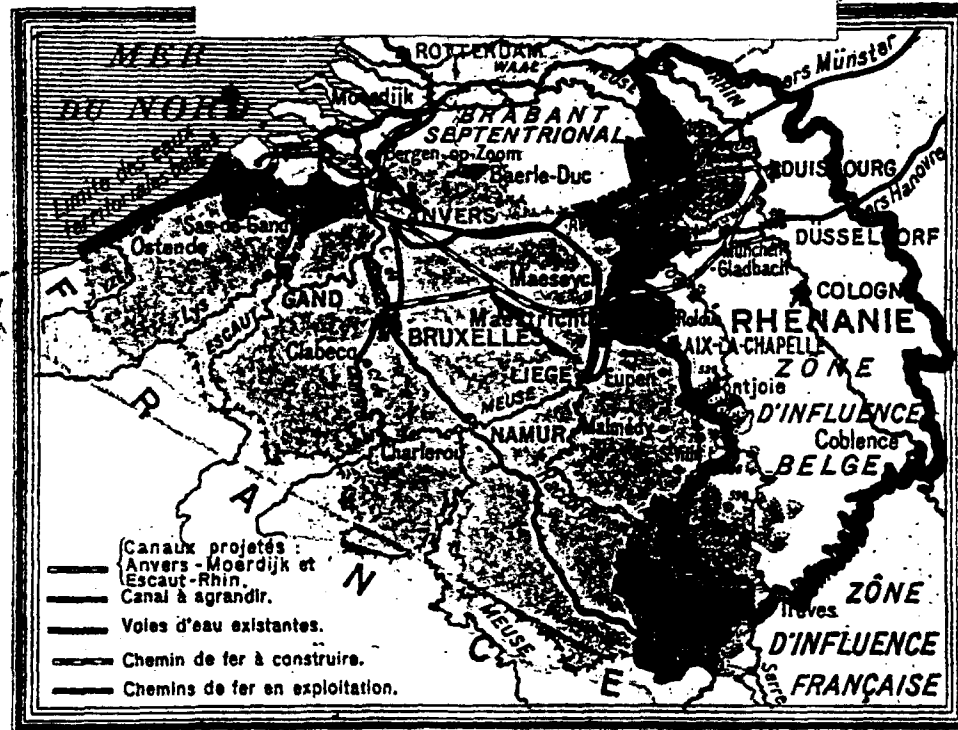
POUR FAIRE TRIOMPHER
CE PROGRAMME :

Il faut adhérer au

COMITÉ DE POLITIQUE NATIONALE

Rue Zinnert, Bruxelles.

de Harais

KONINGIN ELISABETH, HAAR COLLECTIE KUNSTMEDAILLES.

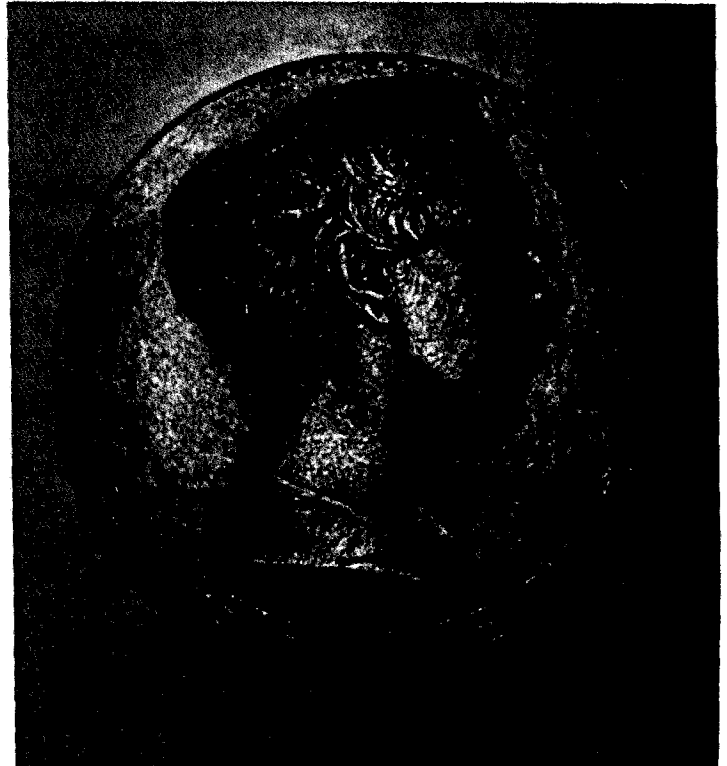
Albert, Leopold, Clément, Marie, Meinrad wordt op 8 april 1875 in het Paleis aan het Koningsplein te Brussel geboren als vijfde kind van prins Philippe (1837-1905), graaf van Vlaanderen en broer van Leopold II en prinses Marie van Hohenzollern-Sigmaringen (1845-1912).

De ouders van Albert I, prins Philippe, graaf van Vlaanderen en prinses Marie van Hohenzollern-Sigmaringen.

In 1898 brengt hij een bezoek aan de U.S.A., bezoek dat veel indruk op hem maakte. Zijn belangstelling voor wetenschap en vooruitgang is zeer groot. Hij had een zeer grote belangstelling voor spoor- en wegverkeer en niet te vergeten de communicatie. Hij beseft onmiddellijk het grote belang van de nieuwe communicatiemiddelen. Ook het vliegwezen trekt zijn aandacht en hij geeft de aanzet tot de oprichting van de pilotenschool. Hij zei ooit dat hij een uitstekend ingenieur zou geweest zijn maar hij moest Koning worden.

Op 2 oktober 1900 huwt hij in München prinses Elisabeth, hertogin in Beieren, dochter van Karl-Theodoor, hertog in Beieren, en een bekend oogarts en filantroop. Zij had een grote liefde voor de muziek en de natuur en die twee elementen hadden haar opvoeding sterk beïnvloed. Zij was een nieuwsgierige, kranige en optimistische vrouw. Zij krijgen drie kinderen: Leopold (1901-1982), de latere Leopold III, Karel (1903-1983) die na de Tweede Wereldoorlog regent zou worden, en Marie-José (1906-2001).

. Koningin Elisabeth als doctor honoris causa aan de universiteit van Rijsel.

Koning Albert was ten volle een figuur van de 20ste eeuw. Een jonge en glimlachende echtgenote, een eenvoudig en gelukkig familieleven, een huis dat openstond voor geleerden en artiesten, dat alles samen bezorgde hem de populariteit die Leopold II verloren had.

Koning Albert I, stichter van de "Academie Royale de Langue et de Litterature Françaises".

Op 23 december 1909 legt Albert I als eerste koning de grondwettelijke eed ook af in het Nederlands. Bij zijn blijde intrede te Luik wordt hij vooral onthaald op Waalse en Franse vlaggen, en dat bracht een hele schok met zich mee. De acht grieven die Destrée in zijn *Lettre ouverte au Roi* opsomde, waren representatief voor de motieven van de Wallinganten. Destrée blijkt nochtans op goede voet met de vorst te hebben gestaan, want hij herhaalde dat hij er in 1911 in slaagde -tegen de zin van de katholieke regering in - Albert en Elisabeth naar Charleroi te krijgen naar aanleiding van een Henegouwse tentoonstelling. Jules Destrée werd trouwens na de Eerste Wereldoorlog minister van Kunst en Wetenschappen en zou, daarin door koning Albert gesteund, bij wet van 19 augustus 1920, de *Academie Royale de Langue et de Littérature Française de Belgique* oprichten. De Koning koos fijngevoelig en kordaat voor pluralisme. Hijzelf noemde dit: "zorgen voor de actieve krachten van de natie". Hij zorgde voor de integratie van het socialisme in het Belgisch politiek bestel. De drie "Emile's" steunden hem hierbij: Emile Sigogne, zijn vroegere leraar, Emile Tandel, arrondissementscommissaris van Aarlen-Virton en Emile Waxweiler, socioloog en etnograaf, professor aan de universiteit van Brussel en oprichter (met de steun van Ernest Solvay) van het *Instituut voor Sociologie*.

Op 22 juni 1912 spreekt koning Albert I een rede uit in het Nederlands in het stadhuis van Gent en pleit voor de "Wereldtentoonstelling". In november 1912 bezoekt de vorst een regiment Pruisische dragonders te Potsdam. De vorst wist door zijn familiebanden in Duitsland, dat het gevaar voor een oorlog zeer groot was. Minister van Landsverdediging Albert Devèze ontwierp de verdediging van ons land in de diepte.

Minister van Landsverdediging Albert Devèze.

Van alles wat Albert deed en was, vond hij dagelijks begrip en instemming bij koningin Elisabeth. Zij was zelfzeker, kende haar verantwoordelijkheden en slaagde erin om in de "aura" van Albert te leven.

Tijdens de oorlog verdedigt koning Albert de neutraliteit van België, wat niet bij iedereen in goede aarde valt. De Fransen dringen aan om de Belgische troepen onder het gezag van generaal Foch te plaatsen. Elisabeth reist naar Engeland om te vragen om de kustlijn te blijven verdedigen. Zij komt terug met een positief antwoord.

In het paleis te Brussel, werd vanaf 4 augustus 1914 een veldhospitaal ingericht. Hotel L'Océan werd tot een chirurgisch modelcentrum ingericht onder de directie van Dr. Depage. Zij was echter niet zozeer verpleegster maar meer een manager. L'Océan kwam er omdat zij zag dat meer soldaten stierven tijdens het transport naar het verre ziekenhuis. Daarom liet zij in De Panne het hotel ombouwen, zodat het transport van de gewonde soldaten veel korter werd.

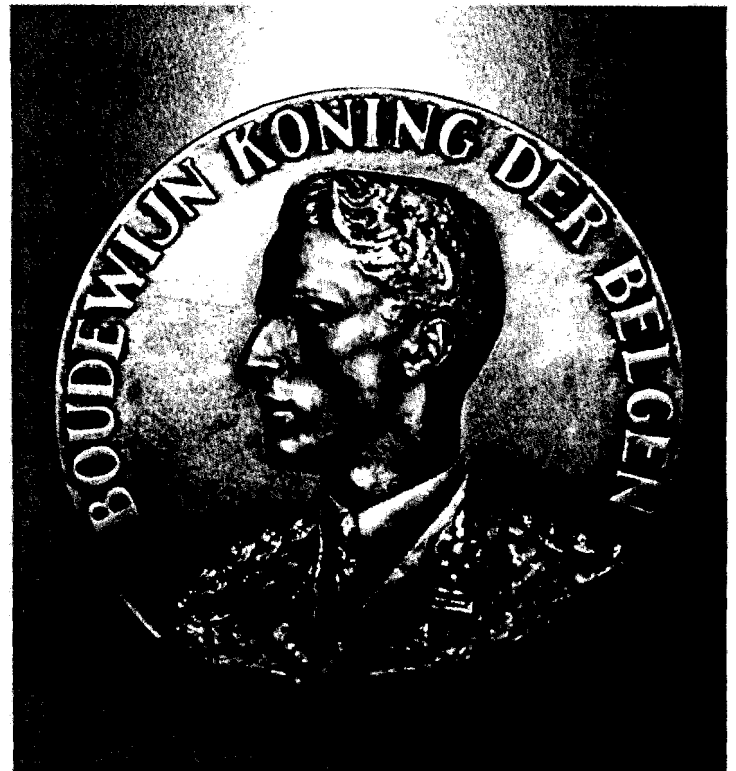
Op 22 november 1918 kwamen Albert en Elisabeth terug naar Brussel. In april 1919 neemt hij in Evere het vliegtuig naar Versailles om er persoonlijk een redelijke schadevergoeding te verdedigen voor België. Hij bekomt er een prioiteit van 2.5 miljard op het geheel van de herstelbetalingen en annulatie van de oorlogsschulden tegenover de Geallieerden. Zijn persoonlijke drama was dat hij verplicht was bij te dragen tot deze vrede met dubbele bodem, die de overwonnenen vernederde, hem moreel uit de samenspraak van de beschaafde naties weerde, en aldus, gewild, het zaad van de weerwraak uitstrooide. *Zij zullen ons over twintig jaar opnieuw de oorlog verklaren*, zei hij in 1919!

Elisabeth was een spontane en energieke vrouw, die verrukt kon zijn over vogels, bloemen, kinderen en grote kunstwerken. Zij was intelligent, intuïtief en had zin voor wetenschappelijk werk. Het strijkkwartet *Quatuor Pro Arte* ontstond uit een strijkkwartet dat zij liet oprichten uit muzikanten van het leger te velde. Zij zorgde ook voor de oprichting van een comfortabele kraaminrichting en een school voor de opvang van verlaten kinderen. Zij zorgt na de oorlog voor de *Geneeskundige Stichting Koningin Elisabeth* die de strijd aanbindt tegen tuberculose, kanker en syphilis. Onder haar vrienden kennen we Emile Verhaeren, Albert Einstein, Dr. Schweitzer en de viool-virtuoos Eugène Ysaie. In 1929 wordt de *Muzikale Stichting Koningin Elisabeth* opgericht met als doel de jonge Belgische musici de kans te geven hun studies te voltooien, te kunnen reizen en publiek te kunnen optreden.

Eugène Ysaie, één van haar vele vrienden-kunstenaars.

Na de dood van koningin Astrid vergezeld zij de kleinkinderen en gaat veel naar Italië, naar haar dochter Marie-José die gehuwd is met kroonprins Umberto. Na het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog weigert zij te vluchten. Zij keert terug naar De Panne want zij wenst haar landgenoten te helpen. Het is koningin Elisabeth die Lillian Baels naar Laken haalt om haar depressieve zoon Leopold III op te vrolijken. Leopold III huwt in het geheim met Lillian. Het huwelijk zal na de oorlog leiden tot grote problemen voor Leopold III. Hierbij haalt koningin Elisabeth vergeefs haar diplomatieke talenten nog eens boven in een poging om Winston Churchill de houding van haar oudste zoon uit te leggen.

Haar kleinzoon, koning Boudewijn, onze betreurde vorst.

Na het aantreden van haar kleinzoon Boudewijn, trekt zij zich terug in kasteel Stuyvenberg en weidt zich aan kunst, muziek en reizen, haar grote passie. Haar reizen naar de U.S.S.R., Israël en China wekken ieders verwondering. Zij wilde niets missen van een wereld in volle evolutie.

Van zaterdag 12 april t.e.m. zaterdag 3 mei 2003 wordt in het cultureel centrum Casino van de kustgemeente Koksijde een unieke tentoonstelling georganiseerd met als titel *"Een eeuw medailliekunst"*.

Merkwaardig is dat hiervoor slechts twee collecties, en niet van de minste, gebruikt worden. Enerzijds wordt de collectie van wijlen koningin Elisabeth gebruikt die gaat van 1898 tot 1965. Deze collectie is uniek, enig mooi en werd nog nooit vertoond aan het publiek. Tevens worden enkele brieven getoond van de koningin met betrekking tot deze verzameling. Een ware buitenkans dus.

En anderzijds wordt de collectie getoond van beeldhouwer/medailleur Fernand Vanderplancke, die begon met medailleren begin van de '70-jaren en zijn uitgebreide werk, zo'n tachtig medailles, getuigd nog steeds van zijn unieke kwaliteiten.

Van beide collecties wordt een catalogus aangeboden. De kostprijs bedraagt 25 euro en kan bekomen worden op de tentoonstelling of door storting van 25 euro + 3 euro voor verzendings- & verpakingskosten op rekening 068-2107272-71 van de Commissie voor Numismatiek- De Panestraat 84- 3550 Heusden-Zolder. Tevens kan U op de tentoonstelling een bronzen gelegenheidsmedaille kopen (Ø 70mm) met een portret van koningin Elisabeth voor de prijs van 20 euro, etui inbegrepen of door storting van 20 euro + 3 euro voor de verzendings- & verpakingskosten op dezelfde rekening met vermelding "medaille". Voor deze unieke tentoonstelling nodigen wij U alvast uit. Het cultureel centrum Casino is gelegen in het centrum van Koksijde en heeft een ruime ondergrondse parking.

Répertoire de poinçons d'éditeurs

Ces tableaux constituent un premier essai de répertoire pratique des marques propres aux éditeurs de médailles, astreints depuis le XIXe siècle au dépôt légal auprès de l'Administration des Monnaies et Médailles et de la Bibliothèque Nationale. Encore très partiel et imprécis, il s'efforce en l'état d'attirer l'attention sur ces "signatures" peu souvent signalées et identifiées.

Jean-Luc Desnier

Poinçons des médailles éditées par la Monnaie de Paris

(1832-1841)

Collot (1841-1842)

De Cambry (1843-1845)

Dierickx (1845-1860)

Renouard de Bussière (1860-1879)

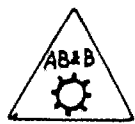
Régie des Monnaies et Médailles (projet Oudiné, 1879-1880)

Régie des Monnaies et Médailles (1880 suiv.)

Poinçons de maîtres, fabricants éditeurs de médailles

Métal commun

Etablissements A. Bertrand
& Beranger

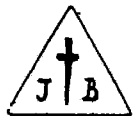
Maison F. Magdeleine

Etablissements Arthus
Bertrand & compagnie

Société Elba

Etablissements Janvier – Berchot

Etablissements A. Bazor

Etablissements Janvier – Duval

?

Maison Ch. Massonnet

Etablissements C. Muller,
Strasbourg

Etablissements Canale

Etablissements Suret – Canale

Etablissements Riquet Frères

Etablissements A. Pichard
Saumur

Maison Louis Aubert

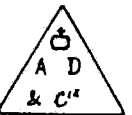
Etablissements Adrien Chobillon

A. Duseaux & compagnie

Etablissements Adrien Chobillon

Thevenon & compagnie

Maison Cazot

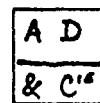
Poinçons de maîtres, fabricants éditeurs de médailles

Métal au titre

Métal plaqué

Duseaux

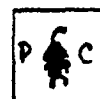
Robineau

P. Frainier et fils

Paul Corolleur

Duval – Janvier

Janvier – Berchot

Arthus – Bertrand

Veuve Louis Aubert

A. Chobillon

A. Lahure

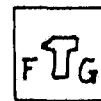
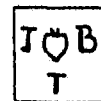

Poinçons de maîtres, fabricants éditeurs de médailles

Métal au titre

Métal plaqué

Deze vier bladzijden werden overgenomen uit "Monnaie et médailles à l'âge des Révolutions , In honorem Jean Belaubre" , uitgegeven onder het nr.23 in de reeks Collection Moneta . Wij danken de uitgevers Jean-Luc DESNIER en Georges DEPEYROT voor de toelating om deze paginas te mogen publiceren . Eveneens aan te raden is het nr.31 uit diezelfde reeks : "L'essor de la Médaille aux XIXe et XXe siècles" , uitgegeven onder leiding van Béatrice Coullaré met de medewerking van Jean-Luc Desnier . Zie folder in bijlage .

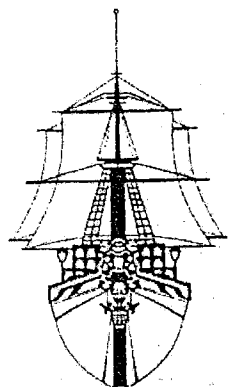
DE MEDAILLE , 15 JAAR "PROMOTIE VAN DE MEDAILLE"

Bijkomende informatie van onze Voorzitster :

"Tijdens een vergadering van het bestuur , werd voorgesteld een medaille uit te geven naar aanleiding van het vijftienjarig bestaan van onze vereniging . Voor deze medaille zouden de leden moeten inschrijven . Ons lid Paul Huybrechts stelde voor zijn creatie "Brugge 2002" , die reeds bestond , gratis ter beschikking te stellen met een aangepaste keerzijde ."

Alle leden hebben een inschrijfformulier , met de afbeelding van de medaille , gekregen als bijlage bij de laatste "Flash Medailles" nr.2002 / 2-17 .

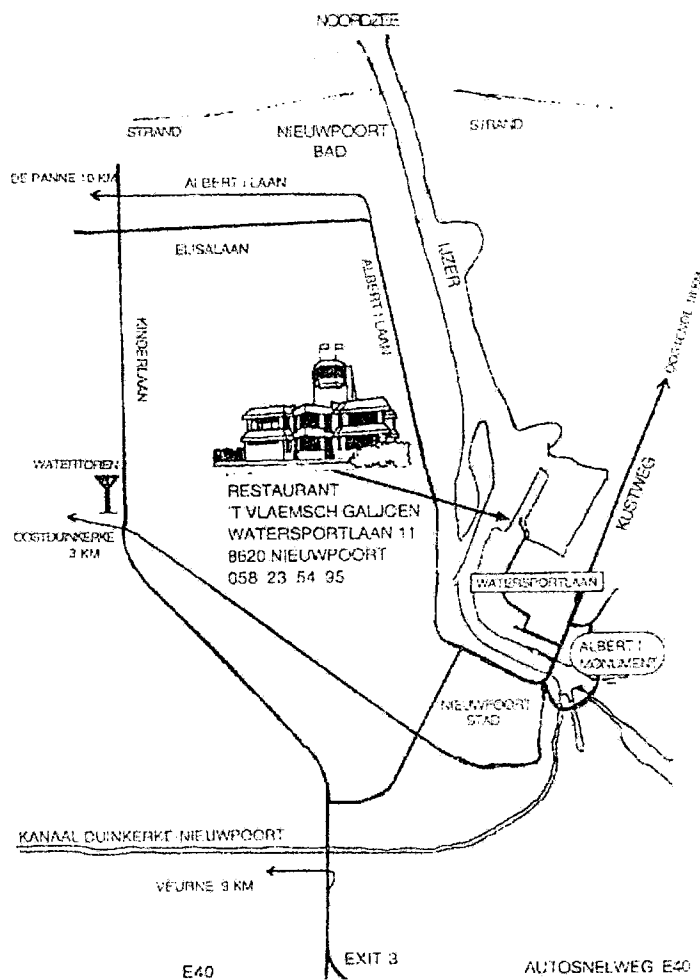
Even ter herinnering , de uiterste datum voor de inschrijving is 31 januari 2003 .

**Restaurant
't Vlaemsch Galjoen**

Watersportlaan 11
(inslaan tegenover Albert I-monument)
8620 Nieuwpoort
Tel. 058.235495
Fax 058.239973

- * *uniek zicht op de jachthaven en de IJzermonding*
- * *restaurant op de eerste verdieping*
- * *visspecialiteiten*

Bij het artikel van Luc Vandamme ,
"Koningin Elisabeth , haar collectie kunstmedailles"

Auteurs van de afgebeelde medailles (in volgorde) :

- 1ste blz. : Leopold Wiener
- 2de blz. : Henri Dropsy / Alfred Courtens
- 3de blz. : Armand Bonnetain
- 4de blz. : Armand Bonnetain
- 5de blz. : Marcel Wolfers
- 6de blz. : Fernand Vanderplancke (de 3 medailles)